

Onderwerp Opinienota Sociale Basis 2020	
Nummer	2018/346890
Portefeuillehouder	Meijs, M.-Th.
Programma/beleidsveld	1.2 Sociale basis
Afdeling	MO
Auteur	Duker, J.W.
Telefoonnummer	023-5115041
Email	jwduker@haarlem.nl
Kernvraag aan de commissie	Het college vraagt de commissie om haar visie te geven op de volgende vraagstukken: a. Wat willen we bereiken met de sociale basis? b. Hoe geven we ruimte aan nieuwe initiatieven? c. Hoe bevorderen we de samenwerking tussen partners in de sociale basis? d. Hoe willen we als gemeente samenwerken met partners in de sociale basis?
Behandelveorstel voor de commissie	Het college stuurt de opinienota ter bespreking naar de commissie Samenleving. Met deze opinienota vraagt het college de commissie Samenleving haar mening over een aantal keuzes die gemaakt moeten worden. In het najaar legt het college hierover dan een besluit voor aan de raad. Op basis van dat besluit – en een daarop gebaseerde uitvraag – worden in 2019 vervolgens afspraken gemaakt met organisaties en initiatieven over hun inzet vanaf 2020.
Relevante eerdere besluiten	Niet van toepassing
Besluit college d.d. 24 juli 2018	1. het college stelt de opinienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

De sociale basis (voorheen: basisinfrastructuur) is een krachtig geheel van inwoners (inclusief jeugd), (bewoners)initiatieven, sociaal ondernemers en professionele organisaties in de Haarlemse samenleving, die met elkaar bijdragen aan een sociale stad en leefbare wijken en buurten. De gemeente speelt hierin een rol door subsidie te verstrekken aan initiatieven en organisaties. Hoe de gemeente dat doet – en wat die initiatieven en organisaties met hun inzet bereiken – is van groot belang voor het realiseren van de *leidende principes van de transformatie* van het sociaal domein in Haarlem, zoals hieronder opgesomd:

- Werken vanuit het perspectief van de inwoner
- Benutten van de kracht van de wijk
- Samenhangende aanpak zonder schotten of kolommen
- Gemeente en partners werken samen met respect voor ieders rol

De afgelopen jaren zijn veel kleine en grote nieuwe initiatieven ondersteund. Daarnaast onderhoudt de gemeente meerjarige subsidierelaties met in totaal ongeveer 50 organisaties (zie bijlage). De meerjarige subsidierelaties eindigen per 2020; de subsidies voor nieuwe initiatieven zijn incidenteel en eindigen eveneens per 2020 (of eerder). Voor die tijd zullen dus nieuwe afspraken gemaakt moeten worden met deze organisaties en initiatieven over hun inzet vanaf 2020.

Met deze opinienota vraagt het college de commissie Samenleving haar mening over een aantal keuzes die gemaakt moeten worden. In het najaar legt het college hierover dan een besluit voor aan de raad. Op basis van dat besluit – en een daarop gebaseerde uitvraag – worden in 2019 vervolgens afspraken gemaakt met organisaties en initiatieven over hun inzet vanaf 2020.

De vraagstukken die in deze opinienota worden voorgelegd komen voort uit een groot aantal werksessies die in de periode eind mei, begin juni 2018 zijn gehouden met (vertegenwoordigers van) inwoners, (bewoners)initiatieven, subsidiepartners en betrokken ambtenaren. De basis daarvoor werd gelegd met een grote conferentie in juli 2017 en een kleinere werkconferentie in maart 2018. Tijdens de werksessies is de huidige subsidieperiode geëvalueerd en is vooruit gekeken naar doel en inrichting van de sociale basis vanaf 2020. Daarnaast is voor deze opinienota gebruik gemaakt van enkele (deels nog lopende) onderzoeken en analyses, zoals die van de Rekenkamercommissie over de effectiviteit van welzijnssubsidies¹, kennisinstituut Movisie over anders verantwoorden en een analyse van voorbeelden van andere gemeenten.

¹ Meer precies geformuleerd is de onderzoeksvraag: *Hoe kan de evalueerbaarheid van de doeltreffendheid van de Haarlemse subsidieregelingen worden vergroot?* Behalve een onderzoek omvat dit traject ook de concrete toepassing van aanbevelingen in samenspraak met uitvoerende instellingen en gemeentelijke accounthouders, met als resultaat een handreiking hoe dit toe te passen op toekomstige subsidierelaties. Het advies van de Rekenkamercommissie verschijnt na de zomer.

In deze opinienota wordt in paragraaf 2 allereerst beschreven wat het college onder de sociale basis verstaat. In paragraaf 3 is weergegeven hoe belanghebbenden (inclusief inwoners) de huidige subsidieperiode waarderen en wat we daarvan kunnen leren voor de nieuwe periode vanaf 2020. In paragraaf 4 worden vier vraagstukken beschreven die betrekking hebben op het doel en de inrichting van de sociale basis vanaf 2020. In paragraaf 5 worden deze vragen toegelicht en wordt de commissie Samenleving gevraagd aan te geven wat zij daarbij belangrijk vindt.

2. Sociale basis

Tot op heden gebruikten we de term 'basisinfrastructuur' voor de laagdrempelige voorzieningen die we als gemeente subsidiëren, zoals het welzijnswerk, mantelzorgondersteuning, jongerenwerk of voorzieningen voor mensen met een laag inkomen. We gebruiken vanaf nu liever de term 'sociale basis', om te benadrukken dat de bestaande professionele organisaties onderdeel uitmaken van een groter, krachtig geheel van inwoners, (bewoners)initiatieven, sociaal ondernemers én bestaande structuren en organisaties, die met elkaar bijdragen aan een sociaal Haarlem en leefbare wijken en buurten.

De échte basis voor redzaamheid en participatie wordt gevormd door 160.000 Haarlemmers die in hun dagelijks leven elkaar ondersteunen en samen initiatieven nemen, zonder dat daar een professional of gemeente aan te pas komt. Ook veel instanties waar de gemeente maar een beperkte relatie mee heeft leveren een belangrijke bijdrage aan die sociale basis, zoals het onderwijs, kinderopvang, sportverenigingen, politie, eerstelijns gezondheidszorg, culturele instellingen en kerken en moskeeën. Ook het functioneren van de arbeidsmarkt, de woningmarkt en de beschikbaarheid en spreiding van winkels is van groot belang voor de mate waarin inwoners zich weten te redden en mee kunnen doen aan de maatschappij. Tot slot zijn fysieke structuren voorwaarde voor een sterke sociale basis, zoals een toegankelijke openbare ruimte, gebouwen met ruimte voor activiteiten en ontmoeting en vervoersvoorzieningen om je te kunnen verplaatsen.

De sociale basis omvat dus heel wat meer dan de initiatieven en organisaties waar de gemeente een financiële relatie mee heeft, veelal in de vorm van een subsidie. Toch is het via die initiatieven en organisaties dat de gemeente een belangrijke rol speelt in de sociale basis². De gemeente heeft met ongeveer 40 organisaties een meerjarige subsidierelatie voor de jaren 2016 tot en met 2019. Met ingang van 2018 zijn nog eens ongeveer 10 organisaties onderdeel geworden van de sociale basis, doordat de arbeidsmatige of recreatieve dagbesteding die zij bieden niet meer wordt ingekocht,

² In termen van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet betreft het hier algemene, voorliggende voorzieningen.

maar gesubsidieerd³; ook deze subsidierelaties lopen tot en met 2019. Daarnaast heeft de gemeente de afgelopen jaren meer dan 20 nieuwe (bewoners)initiatieven financieel ondersteund met incidentele middelen, zoals Rebup, Triple Threat, Burenhulp, de Herstelacademie, het Odensehuis en het Hospice. Voor een deel betrof dat eenmalige activiteiten, maar veel van deze initiatieven zijn succesvol gebleken en willen waarschijnlijk in aanmerking komen voor een meerjarige subsidierelatie.

Tot slot maken het Sociaal Wijkteam en het Centrum voor Jeugd en Gezin ook onderdeel uit van de sociale basis, maar hebben daarin een bijzondere positie. Zij richten zich vanuit een specifieke opdracht hoofdzakelijk op het één-op-één ondersteunen van inwoners. Daar waar langduriger en/of meer specialistische hulp nodig is halen ze ondersteuning erbij vanuit de sociale basis of meer gespecialiseerde instanties. En daar waar collectieve oplossingen voor individuele vragen mogelijk zijn (zoals een cursus 'financiën op orde' of een nieuwe ontmoetingsfunctie om eenzaamheid te bestrijden) heeft het sociaal wijkteam een signalerende en ondersteunende functie, maar wordt de uitvoering ervan belegd bij organisaties in de sociale basis. Deze laatste werkwijze stemt overeen met ervaringen die zijn opgedaan in enkele nog lopende pilotprojecten over mogelijkheden voor collectieve oplossingen.

3. Evaluatie huidige subsidieperiode

Zoals in de inleiding beschreven zijn verschillende activiteiten ondernomen om de huidige subsidieperiode te evalueren, waaronder de organisatie van een serie werksessies met belanghebbenden. In deze paragraaf vatten we de uitkomsten samen.

Ruimte voor de professional

Subsidiepartners hebben de afgelopen periode meer ruimte ervaren om te doen wat nodig is. Een belangrijke factor daarbij is dat de gemeente zekerheid heeft geboden door subsidierelaties voor vier jaar aan te gaan; voorheen moest ieder jaar opnieuw een aanvraag ingediend worden. Ook de keuze om te sturen op doelen en effecten (het 'wat'), en het 'hoe' over te laten aan de professionals, heeft ruimte geboden. Tot slot heeft ook de kanteling van recreatieve en arbeidsmatige dagbesteding ruimte gegeven om te doen wat nodig is.

Resultaat is dat subsidiepartners meer maatwerk kunnen bieden voor kwetsbare inwoners. Ook zijn nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan, bijvoorbeeld tussen welzijn en de aanbieders van gekantelde dagbesteding. Een laatste belangrijke opbrengst is dat de bureaucratie is verminderd, door de subsidieperiode van vier jaar en door de kanteling.

³ Dit noemen we 'kanteling': de aanbieder krijgt niet meer betaald per deelnemer, maar krijgt één totaalbedrag voor alle deelnemers; de deelnemer heeft geen beschikking van de gemeente meer nodig, maar kan zich rechtstreeks melden bij de aanbieder.

Grote diversiteit, maar aansluiting op behoefte kan beter

Er is een grote diversiteit aan ondersteuning; inwoners hebben iets te kiezen en de ondersteuning sluit aan bij de diversiteit in de samenleving. Verschillende initiatieven en organisaties hebben eigen identiteiten, waardoor deelnemers en vrijwilligers zich er aan verbinden. Die diversiteit is een groot goed. Maar het heeft ook als gevolg dat kwetsbare inwoners en verwijzers soms door de bomen het bos niet meer zien. Risico is dan dat mensen niet de ondersteuning krijgen die nodig is. De samenwerking tussen partners moet daarom beter.

De kanteling van recreatieve en arbeidsmatige dagbesteding naar de sociale basis heeft een goede start gemaakt; de toegang is nu laagdrempeliger. Met name bij recreatieve dagbesteding is nog wel winst te halen als het gaat om aansluiting bij het dagelijks leven van mensen, hun sociale netwerk en bestaande ontmoetingsplekken. Bij arbeidsmatige dagbesteding is de opgave om meer aan te sluiten op de behoefte van inwoners om zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat door deelnemers als werk wordt ervaren. En dat is een zienswijze die ook op andere terreinen wordt gehoord: het komt nog te vaak voor dat vanuit het aanbod wordt geredeneerd in plaats van de behoefte en leefwereld van inwoners.

De 'kracht van de stad' is groot

De afgelopen jaren is gebleken dat er een enorme kracht zit in de Haarlemse samenleving: bewoners die zelf een buurthuis gaan exploiteren, vluchtelingen die gaan koken voor de buurt, een moeder die pubers met problemen een veilige plek biedt en een basketbalvereniging die kwetsbare jongeren op het rechte pad houdt. Om maar een paar voorbeelden te noemen. Daarnaast is er een enorme vrijwillige inzet in de stad: veel organisaties die de gemeente subsidieert werken met vrijwilligers. Vaak is het aantal vrijwilligers vele malen groter dan het aantal betaalde krachten.

Grote (welzijns)organisaties ondersteunen nieuwe initiatieven en vrijwilligers, maar dat schuurt ook wel eens, bijvoorbeeld als een bewonersinitiatief activiteiten ontplooit die de bestaande organisatie ook uitvoert, als zij huur moet betalen aan de welzijnsorganisatie om gebruik te maken van ruimte of wanneer een vrijwilliger werkzaamheden doet die vergelijkbaar zijn met die van een betaalde kracht. Ook voor de gemeente is het nog lastig om goed in te spelen op nieuwe initiatieven. Ze worden vaak gezien als aanvulling op het aanbod van professionele organisaties. Maar zou het niet andersom moeten zijn? Moeten professionele organisaties niet juist aanvullend werken op initiatieven uit de stad? En welke nieuwe initiatieven financiert je dan als gemeente en hoe financiert je dat?

Dialoog tussen gemeente en partners, maar voeren we het goede gesprek?

De wijze waarop gemeente en partners met elkaar in dialoog zijn wordt zeer gewaardeerd. Er is een traditie in Haarlem om in samenspraak problemen op te lossen en beleid te ontwikkelen. In de huidige subsidieperiode is daarbij een duidelijk onderscheid gemaakt: de gemeente gaat over het 'wat' en heeft dat vastgelegd in een matrix met doelen en effecten, de partners gaan over het 'hoe'.

Toch wordt door veel betrokkenen gesteld dat de kwaliteit van het gesprek tussen gemeente en partners beter kan. Het gaat vaak over geld en andere randvoorwaarden en minder over inhoudelijke doelen en de effectiviteit van interventies. Je zou kunnen zeggen dat er een 'gat' zit tussen de algemene doelen uit de matrix en de concrete prestatieplannen van de subsidiepartners. Gemeente én subsidiepartners willen meer in gesprek over de inhoudelijke samenhang van ondersteuning in de sociale basis en de wijze waarop deze interventies bijdragen aan de beoogde effecten.

4. Kernvraag aan de commissie

In vervolg op de evaluatie van de huidige subsidieperiode vraagt het college de commissie Samenleving haar visie te geven op de volgende vraagstukken:

- a. Wat willen we bereiken met de sociale basis?
- b. Hoe geven we ruimte aan nieuwe initiatieven?
- c. Hoe bevorderen we de samenwerking tussen partners in de sociale basis?
- d. Hoe willen we als gemeente samenwerken met partners in de sociale basis?

Deze kernvragen worden in de volgende paragraaf toegelicht en nader gespecificeerd.

5. Doel en inrichting Sociale Basis 2020

De evaluatie van de huidige subsidieperiode geeft richting aan wat het college met de sociale basis wil bereiken vanaf 2020 en hoe zij dat willen bereiken. Die richting valt samen met de leidende principes voor de transformatie van het sociaal domein in Haarlem. In deze paragraaf wordt voor de vier leidende principes een denkrichting beschreven voor de sociale basis vanaf 2020. Daarbij worden mogelijke keuzes of varianten voorgelegd. Aan de commissie Samenleving wordt gevraagd wat zij daarbij belangrijk vindt.

Werken vanuit het perspectief van de inwoner: wat willen we met de sociale basis bereiken?

Vanaf het eerste nadenken over de transformatie van het sociaal domein – in de aanloop naar de decentralisaties van 2015 – is ingezet op een beweging van specialistische naar laagdrempelige ondersteuning in de directe omgeving van kwetsbare inwoners. De beweging maakt mogelijk dat ouderen *langer* zelfstandig thuis kunnen wonen, en dat psychisch kwetsbare mensen vanuit een intramuraal verblijf *weer* zelfstandig kunnen gaan wonen. Ook voor jeugd is deze beweging ingezet, maar wordt belemmerd door de forse bezuinigingen op het budget voor jeugdhulp.

Eigenlijk is die beweging nog steeds het doel en de sociale basis speelt daarin een belangrijke rol. Met een sterke sociale basis wil het college een inclusieve samenleving bereiken, waarin ook kwetsbare mensen duurzaam zelfstandig kunnen functioneren en mee kunnen doen. Een sterke sociale basis voorkomt dat mensen in (grotere) problemen komen – zoals eenzaamheid of schulden – door vroegtijdig te signaleren en waar nodig lichte, laagdrempelige ondersteuning in te zetten (preventie).

De afgelopen jaren hebben we ook ervaren dat er grenzen zijn aan redzaamheid, aan het beroep dat je als samenleving kunt doen op de 'eigen kracht' van mensen. Met een sterke sociale basis wil het college daarom ook bereiken dat er altijd een vangnet is van laagdrempelige ondersteuning voor kwetsbare inwoners; voor alle doelgroepen, op alle leefgebieden en van voldoende kwaliteit; de sociale basis als voorliggende voorziening in het kader van de Wmo en de Jeugdwet.

Laagdrempelige ondersteuning voor kwetsbare inwoners is versterkt door de kanteling van recreatieve en arbeidsmatige dagbesteding, blijkt uit de evaluatie van de huidige subsidieperiode. In diezelfde periode is het sociaal wijkteam versterkt door kanteling van een deel van de individuele begeleiding voor psychisch kwetsbare mensen. Uit de gesprekken met belanghebbenden in de sociale basis komt naar voren dat het goed zou zijn meer ondersteuning, die nu in de vorm van maatwerkvoorzieningen wordt verstrekt, te kantelen. In eerste instantie wordt hierbij gekeken naar individuele begeleiding. Om de slagkracht van de sociaal wijkteams te behouden zou slechts een beperkt deel daar naar overgeheveld moeten worden, en zou het grootste deel in de sociale basis ondergebracht moeten worden.

Wat vindt de commissie Samenleving belangrijk als het gaat om wat we willen bereiken met de sociale basis; voor welke thema's is aandacht nodig, kan meer ondersteuning ondergebracht worden bij de sociale basis (kanteling)?

De kracht van de wijk: hoe geven we ruimte aan nieuwe initiatieven?

Initiatieven van inwoners zijn vaak niet alleen een oplossing voor een maatschappelijk probleem, maar hebben ook een intrinsieke waarde. Ze geven uiting aan een nieuwe verhouding tussen overheid en samenleving, waarbij niet de overheid maar bewoners zelf publieke waarde realiseren. Ze zijn niet aanvullend op professionele organisaties; professionele organisaties zouden aanvullend moeten zijn op bewonersinitiatieven. Dat is niet alleen een opdracht aan de brede welzijnsorganisaties, maar aan alle organisaties in de sociale basis. Het betekent overigens niet dat ieder bewonersinitiatief carte blanche moet krijgen. Initiatieven moeten zich ook bewijzen, laten zien dat ze effectief zijn, zelf inkomsten genereren; alleen een 'leuk idee' is niet genoeg. Hierbij doet zich de vraag voor of het huidige budget voor nieuwe sociale initiatieven volstaat. Het budget is voor 2018 en 2019 opgehoogd met incidentele middelen, maar structureel is hiervoor jaarlijks € 150.000,- beschikbaar; dat is ongeveer 1% van het totale budget voor de sociale basis.

Nieuwe initiatieven zijn overigens niet alleen afkomstig van bewoners. De afgelopen jaren zijn ook nieuwe initiatieven ontwikkeld door (semi-)professionele organisaties, al dan niet op initiatief van de gemeente. De gemeente kon deze initiatieven financieel steunen met middelen afkomstig uit de innovatieregeling of uit de reserve sociaal domein (versnellers december 2016, kadernota 2017 en begroting 2018).

Het voorgaande gaat over hoe om te gaan met *nieuwe* (bewoners)initiatieven. Inmiddels hebben we daar een paar jaar ervaring mee opgedaan en is een aantal van dergelijke initiatieven (zeer) succesvol gebleken. Dat roept de vraag op of zij met ingang van 2020 ook aanspraak kunnen maken op een meerjarige subsidie en hoe die afweging wordt gemaakt. Het betreft dan niet alleen innovatieve initiatieven die bestaand ondersteuningsaanbod uitdagen, maar ook initiatieven die een aanvulling zijn op bestaand aanbod en op die manier de sociale basis versterken. In het lopende experiment over Right to Challenge is hier ook aandacht voor⁴.

De vraag is hoe we financieel ruimte gaan maken om bestaande initiatieven vanaf 2020 meerjarig subsidie te verlenen, en nieuwe initiatieven vanaf dat moment incidenteel te kunnen steunen. Doen we dat door meer geld voor de sociale basis te reserveren? Of door het bestaande budget voor de sociale basis te verschuiven? Een deel van het budget zal flexibel inzetbaar moeten blijven, maar hoe groot moet dat budget zijn? Eén procent – zoals nu – of eerder 5 of 10 procent? Initiatieven vragen overigens niet alleen ondersteuning in de vorm van geld. Hoe kunnen zij tevens ondersteund worden met deskundigheid en het beschikbaar stellen van ruimte (vastgoed)?

Tot slot verstaat het college onder het benutten van de kracht van de wijk ook dat subsidiepartners de vrijwillige inzet en mantelzorg die Haarlemmers bieden ondersteunen. Met name de ondersteuning van mantelzorgers vraagt om versterking. Hier geldt eveneens dat professionele organisaties aanvullend moeten werken op de kracht van de samenleving en niet andersom. Dat laatste geldt ook voor alle bestaande organisaties en structuren in de stad, zoals het onderwijs, kerken en moskeeën, sportverenigingen, culturele instellingen en de politie.

Wat vindt de commissie Samenleving belangrijk als het gaat om de manier waarop ruimte wordt gegeven aan nieuwe initiatieven en hoe dat gefinancierd moet worden; moeten we meer geld reserveren of het bestaande budget herverdelen? Deelt de commissie de opinie van het college dat een flexibel inzetbaar budget nodig is om nieuwe initiatieven te ondersteunen met geld, deskundigheid en ruimte (vastgoed)?

Samenhangende aanpak zonder schotten of kolommen: hoe bevorderen we samenwerking tussen partners in de sociale basis?

Uit de evaluatie van de huidige subsidieperiode vloeit voort dat het college de samenwerking tussen subsidiepartners wil versterken, onder meer om voor inwoners meer samenhang en herkenbaarheid aan te brengen in het ondersteuningsaanbod. Vraagstuk daarbij is hoe het college daarop stuurt door middel van de inrichting van de uitvraag aan subsidiepartners.

⁴ In dit experiment werken we samen met drie initiatieven die al dusdanig ontwikkeld zijn dat zij er aan toe zijn meer zeggenschap en eigenaarschap te verwerven. Gezamenlijk wordt onderzocht onder welke voorwaarden dat kan.

We kunnen deze uitvraag vanuit drie perspectieven vormgeven: doelgroepen, leefgebieden/thema's of wijken/geografische gebieden. Bij een indeling in doelgroepen kun je denken aan: ouderen, psychisch kwetsbaren, verstandelijk beperkten en jeugd. Bij een indeling in leefgebieden kun je denken aan redzaam in en om het huis, zinvolle dagbesteding, financiën op orde, ontmoeten, opvoeden en opgroeien en gezonde leefstijl. Een indeling in geografische gebieden kan zijn: Noord, Centrum, Oost, Schalkwijk en Zuid-West of een verfijning in lijn met de sociaal wijkteams. Het is verder nog denkbaar 'vrijwillige inzet en mantelzorg' als een apart cluster te beschouwen, omdat dit alle doelgroepen, leefgebieden en wijken doorkruist.

Drie perspectieven op inrichting samenwerking

Doelgroepen	Leefgebieden	Wijken
Ouderen	Redzaam in en om het huis	Noord
Psychisch kwetsbaren	Zinvolle dagbesteding	Centrum
Verstandelijk beperkten	Financiën op orde	Oost
Jeugd	Ontmoeten	Schalkwijk
	Opvoeden en opgroeien	Zuid-West
	Gezonde leefstijl	

Uiteraard zijn alle drie perspectieven relevant, maar het is onmogelijk om samenwerking te organiseren op vier doelgroepen én zes leefgebieden én vijf stadsdelen; dat zou te veel vragen van subsidiepartners. We zouden dus één leidend perspectief moeten kiezen en van daaruit borgen dat er aandacht is voor de andere twee. Een indeling in leefgebieden sluit goed aan bij het huidige profiel van organisaties, bij de bestaande indeling van doelen en effecten, en bij bestaande samenwerkingsverbanden, zoals bij het jongerenwerk, Wijs en Weerbaar (gezonde leefstijl) of de Coalitie Erbij (ontmoeten). De subsidiepartners in die zes clusters zullen moeten garanderen dat ze alle doelgroepen bedienen én bijdragen aan de opgaven in afzonderlijke wijken. Voor inwoners zou het niet moeten uitmaken welk perspectief dominant is; het is vooral een sturingsvraag voor de gemeente en haar subsidiepartners.

Deelt de commissie Samenleving de voorkeur van het college de samenwerking tussen subsidiepartners te organiseren rond leefgebieden/thema's en daarbij de opdracht mee te geven dat zij alle doelgroepen bedienen én bijdragen aan de opgaven in afzonderlijke wijken?

Samenwerken met respect voor ieders rol: hoe verhouden gemeente en subsidiepartners zich tot elkaar?

Het eerste vraagstuk als het gaat om de relatie tussen gemeente en subsidiepartners is hoe we de verwerving organiseren. Er is weinig reden om voor een volledig open verwerving te kiezen, met als mogelijke uitkomst dat we afscheid moeten nemen van partners die geworteld zijn in de Haarlemse samenleving en partners moeten toelaten die geen enkele binding hebben met de stad. Over het gros van de huidige partners is het college ook gewoon tevreden. Maar we willen ons ook niet

beperken tot de huidige meerjarige subsidiepartners. De afgelopen jaren hebben zich nieuwe initiatieven aangediend die zich inmiddels hebben bewezen en die ook in aanmerking willen komen voor meerjarige subsidie. Voor de uitvraag sociale basis willen we ons dan ook richten op die organisaties die in Haarlem geworteld en actief zijn, nieuw en bestaand.

Een tweede vraagstuk is hoe we als gemeente willen sturen. Aan het ene uiterste de mogelijkheid met één (of enkele) hoofdaannemer subsidieafspraken te maken. De hoofdaannemer voert vervolgens de gemeentelijke opdracht uit met onderaannemers. Aan het andere uiterste de variant dat de gemeente met alle subsidiepartners afzonderlijk afspraken maakt, inclusief alle nieuwe (bewoners)initiatieven die zich gedurende de subsidieperiode aandienen. Dat laatste heeft de voorkeur van veel kleine initiatieven, die liever met de gemeente afspraken maken dan met een grote organisatie die tussen hen en de gemeente in zit.

Een tussenvariant is dat de gemeente aan subsidiepartners vraagt om per cluster (zie het vraagstuk over samenwerking; de indeling in doelgroepen, leefgebieden of wijken) gezamenlijk één aanvraag in te dienen, maar vervolgens wel met iedere organisatie afzonderlijk een subsidierelatie aangaat. Per cluster worden organisaties zo gestimuleerd om samen te werken en een samenhangend ondersteuningsaanbod te bieden. De gemeente is in de eerste plaats partner, maar kan als regisseur en financier wel optreden als samenwerking onvoldoende van de grond komt of het aanbod onvoldoende bijdraagt aan de bedoeling van de sociale basis. De afgelopen jaren hebben we hiermee ervaring opgedaan bij het jongerenwerk; buiten Haarlem is de gemeente Breda een voorbeeld van een dergelijke werkwijze.

In de inleiding is al gemeld dat de Rekenkamercommissie een onderzoek doet naar de evalueerbaarheid van subsidierelaties. Het college en enkele subsidiepartners zijn hier nauw bij betrokken. Het college verwacht dat dit goede handvatten zal opleveren voor een andere inrichting van de subsidiecyclus, waarbij meer oog is voor de effectiviteit van interventies en andere methoden om deze inzichtelijk te maken, bijvoorbeeld met verhalen of beelden.

Wat betreft de subsidieduur is er veel waardering voor de huidige periode van vier jaar. Er is geen reden hier voor de nieuwe periode van af te wijken.

Wat vindt de commissie Samenleving belangrijk als het gaat om de manier waarop gemeente en subsidiepartners zich tot elkaar verhouden; richten we ons exclusief op organisaties die in Haarlem geworteld en actief zijn; vragen we subsidiepartners gezamenlijk één aanvraag in te dienen per cluster, maar gaan we wel met iedere organisatie afzonderlijk een subsidierelatie aan? Wil de commissie het college al iets meegeven over de wijze waarop zij geïnformeerd wil worden over de resultaten die worden bereikt in de sociale basis, vooruitlopend op het onderzoek van de Rekenkamercommissie?

6. Vervolg

Aan de hand van de evaluatie van de huidige subsidieperiode, de dialoog met alle belanghebbenden, het advies van de Participatieraad en de discussie in de commissie Samenleving, legt het college een definitief besluit over doel en inrichting van de sociale basis vanaf 2020 in het najaar voor aan de raad.

6. Bijlagen

Overzicht subsidiepartners sociale basis 2016 - 2019